

เงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารโครงการ โคกน้อยเขียวขจีด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ: กรณีศึกษา บ้านโคกน้อย ต.โคกใหญ่ อ.โนนสัง จ.หนองบัวลำภู

Factors Enhancing the Success of Khok Noi Kieow Ka Jee with Organic
Bio Fertilizers' Project: The case study of Khok Noi Village, Kokyai sub-district,
Nonsang District, Nongbualamphu Province

จิตติธรรารวยสูงเนิน* และ รุ่งอรุณ บุญสายันต์**

(Jitteera Ruaysungnoen and Rungarun Boonsayan)

ได้รับบทความ: 18 เมษายน 2562

ปรับปรุงแก้ไข: 17 มิถุนายน 2562

ตอบรับตีพิมพ์: 25 มิถุนายน 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้ศึกษาเงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารโครงการโคกน้อยเขียวขจีด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ หมู่บ้านโคกน้อย ตำบลโคกใหญ่ อำเภอนโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอบลรัตน์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคณะทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอบลรัตน์ และคณะทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของชุมชนหมู่บ้านโคกน้อย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่สำคัญที่ทำให้โครงการโคกน้อยเขียวขจีด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพประสบความสำเร็จ มีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์

* นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** อาจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคม เงื่อนไขความสำเร็จ การบริหารโครงการ ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

Keywords: Social Responsibility, Conditions for Success, Project Management, Organic Bio Fertilizer

แบบมีโครงสร้างกับคณะทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขื่อนอุบลรัตน์ และคณะทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของชุมชนหมู่บ้านโคกน้อย

ผลการศึกษาสรุปว่า การบริหารโครงการที่ดีและนำไปสู่ความสำเร็จนั้น เริ่มจากการมีนโยบายคัดเลือกโครงการ โดยมีการวางแผน นำไปสู่การปฏิบัติ ติดตาม ควบคุม และการประเมินผลโครงการ ซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารโครงการอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านเวลา ด้านการเงิน ด้านประสิทธิผล และด้านความพึงพอใจ งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีนโยบายการบริหารโครงการที่ชัดเจนและมีแนวทางการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

Abstract

This qualitative research focuses on the factors enhancing the success of Khok Noi Kieow Ka Jee with Organic Bio Fertilizers' Project in Khok Noi Village, Khok Yai District, Non Sang District, Nongbualamphu Province which implemented by Electricity Generating Authority of Thailand, Northeast Hydroelectric Power Plant, Ubolratana Dam. The study was conducted with 2 major units: (1) The Social Responsibility Working Group of Electricity Generating Authority of Thailand, Northeast Hydroelectric Power Plant, Ubolratana Dam and (2) The Social Responsibility Working Group of Khok Noi Village, Khok Yai District, Non Sang District, Nongbualamphu Province. The research data were collected by using structured interview method with those key respondents.

Results of the study are concluded that a success project management must be composed of the following components: Initiating a policy to select a project, which is well-planned, has a precise procedure to implementation, monitoring and evaluation process. There are also four

indicators which must be considered for the success of the project management: time, money, effectiveness, and satisfaction. Consequently, this research has suggested that the project management should pose a determined policy and provides guidelines to implement a social responsibility practice in order to sustain a valid and effectiveness of social responsibility goal.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงพลังงานที่ประกอบภารกิจด้านพลังงานคือ การผลิตไฟฟ้าให้เพียงพอเพื่อสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศในราคาที่เป็นธรรม และขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงการดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อมไปด้วย ดังที่ปรากฏอยู่ในพันธกิจของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งกล่าวไว้ว่า “ให้บริการด้านพลังงานที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ในราคาที่เหมาะสมเป็นธรรม และรักษาสอดคล้องกับสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อสรรค์สร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ”

นอกจากภารกิจหลักด้านการผลิตไฟฟ้าแล้ว การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยยังมีนโยบายด้านพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมที่คำนึงถึงการดูแลสิ่งแวดล้อมในสาระสำคัญของนโยบาย มีดังนี้ คือ (1) เสริมสร้างจิตสำนึกในการถือปฏิบัติด้วยการมีทัศนคติที่ดีต่อประชาชน สังคมและสิ่งแวดล้อม (2) มุ่งเน้นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความปลอดภัย โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีคุณค่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (3) ปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นธรรมและการมีส่วนร่วม (4) จัดการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ลดปัญหาโลกร้อน (5) เสริมสร้างสนับสนุนการพัฒนาสังคมและชุมชน (6) ใช้การสื่อสารสาธารณะแบบมีส่วนร่วม โดยมีการทำงานเพื่อชุมชนรอบพื้นที่เขื่อนอุบลรัตน์ เป็นการปฏิบัติงานทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งปฏิบัติต่อเนื่องกันมาเป็นระยะเวลานานถึง 10 ปีขึ้นไป

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจึงมีโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีแนวทางในการบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่เน้นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องขององค์กร โดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ หลักธรรมาภิบาล ดำเนินงานเป็นมิตรต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน แรงงานและความเท่าเทียมในสังคม การสร้างคุณค่าให้กับองค์กรจากการดำเนินการที่โปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต การสนับสนุนทางด้านการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการสร้างรายได้ การศึกษารวมถึงสุขภาพของคนในท้องถิ่นที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยอยู่ร่วมด้วย ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับลักษณะขององค์กร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรซึ่งนอกเหนือจากการระดมทุนเพื่อลงไปสู่ชุมชน ให้เกิดภาพลักษณ์ขององค์กรตรงที่มีความยั่งยืนกว่า

โครงการโคกน้อยเขียวขจี ด้วยปุยอินทรีชีวภาพเป็นหนึ่งในโครงการที่โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอุบลรัตน์ ที่ได้ดำเนินการร่วมกับชุมชนตามนโยบายด้านพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมและตามแนวทางในการบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม นับเป็นโครงการแรกที่โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอุบลรัตน์ ดำเนินการร่วมกับชุมชนและได้รับรางวัลชมเชยระดับประเทศ ประเภทที่ 5 ชุมชนที่ได้รับความรู้จากวิทยาลัยและใช้ได้ผลดีเด่น ประจำปี 2558 ภายใต้โครงการชีวิตวิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โครงการชีวิตวิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอุบลรัตน์ ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2550 ด้วยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนรอบพื้นที่ของเชื้อนอุบลรัตน์ในเรื่องการดำรงชีวิตของมนุษย์กับธรรมชาติว่าอยู่อย่างใดจึงจะสามารถนำเอาสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติรอบตัวมาใช้ในการดำรงชีวิตโดยเน้นเรื่องของการลดละเลิกการใช้สารเคมีในการเพาะปลูกเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและไม่ก่อให้เกิดภาระหนี้สิน

จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการบริหารโครงการโคกน้อยเขียวขจีด้วยปุยอินทรีชีวภาพ หมู่บ้านโคกน้อย ตำบลโคกใหญ่ อำเภอนโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง

ประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอุปสรณ์ เพื่อนำผลการศึกษา ตลอดจนข้อเสนอแนะเป็นแนวทางไปพัฒนาการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอุปสรณ์ ในโครงการอื่น ๆ และเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยในภูมิภาคหรือองค์กรอื่นของประเทศให้ดียิ่งขึ้น

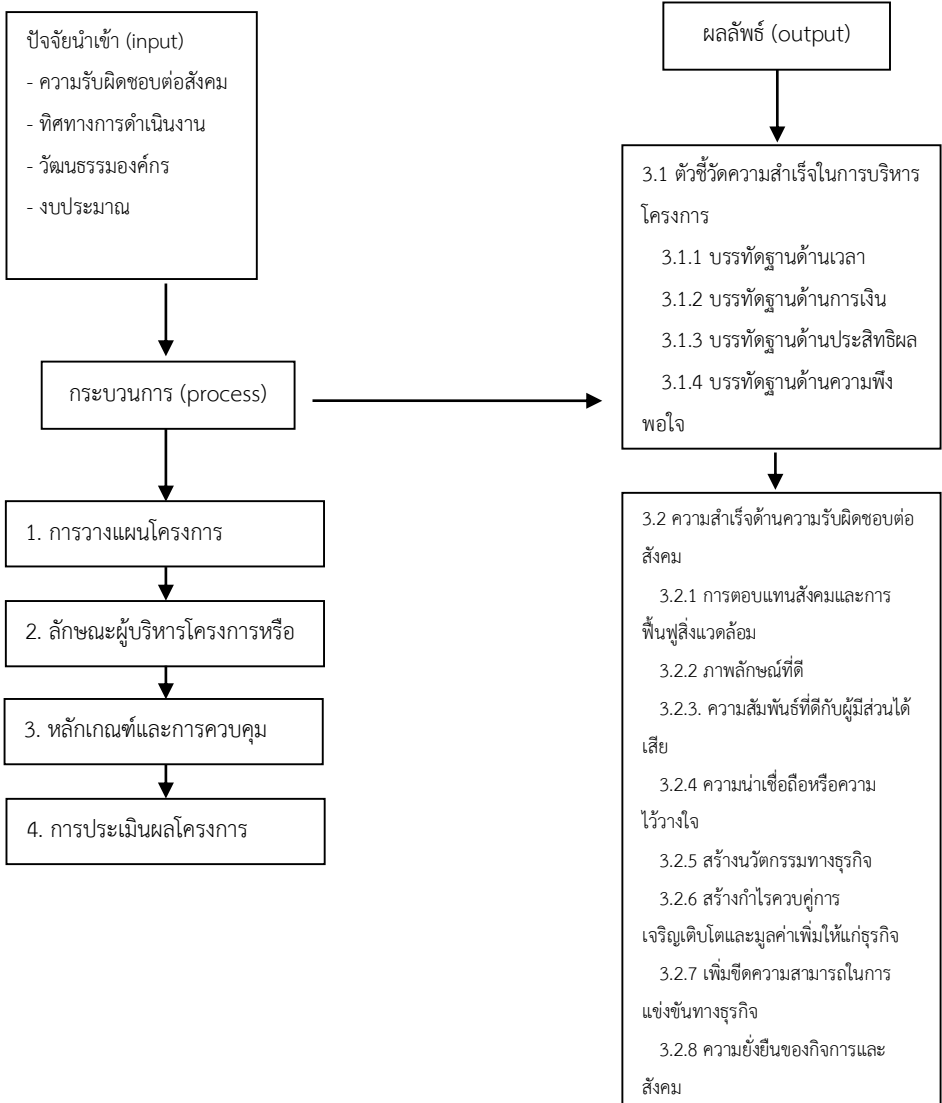
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเงื่อนไขสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของโครงการโคกน้อยเขียวขจี ด้วยปุยอินทรีย์ชีวภาพ

นิยามศัพท์ในการวิจัย

- (1) ความรับผิดชอบต่อสังคม
- (2) การบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
- (3) การวางแผนโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
- (4) การนำโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติ
- (5) การประเมินผลโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
- (6) การมีส่วนร่วม
- (7) ความสำเร็จ
- (8) การควบคุมโครงการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง “เงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารโครงการโคกน้อยเขียวขจีด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ: กรณีศึกษา บ้านโคกน้อย ต. โคกใหญ่ อ.โนนสัง จ.หนองบัวลำภู”

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเงื่อนไขในความสำเร็จของโครงการโคกน้อยเขียวขจี ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ หมู่บ้านโคกน้อย ตำบลโคกใหญ่ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอุบลรัตน์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้อง และเพื่อการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามกรอบแนวคิดในการศึกษา จะได้กล่าวถึงวิธีดำเนินการศึกษาเพื่อแสดงขั้นตอนการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พื้นที่ดำเนินการศึกษา

พื้นที่ในการดำเนินการศึกษา ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอุบลรัตน์ อำเภอบุหลุก จังหวัดขอนแก่นและหมู่บ้านโคกน้อย ตำบลโคกใหญ่ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ (1) คณะทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอุบลรัตน์อำเภอบุหลุก จังหวัดขอนแก่น และ (2) คณะทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของหมู่บ้านโคกน้อย ตำบลโคกใหญ่อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรีและผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 31 คน ประกอบด้วย

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

	ระดับบริหาร	ระดับปฏิบัติงาน
	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
คณะทำงานของโรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เชื้อนอุบลรัตน์	6 คน	6 คน (เลขานุการของแต่ละกอง)

		ระดับบริหาร	ระดับปฏิบัติงาน
		ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
คณะกรรมการ ของหมู่บ้าน โคโนย	คณะกรรมการ โครงการ	1 คน (ผู้ใหญ่บ้านหรือหัวหน้า คณะกรรมการ)	8 คน (กรรมการคณะกรรมการ)
	ผู้เข้าร่วม โครงการ		10 คน

หมายเหตุ. สร้างโดยผู้ศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาได้ตอบแบบสัมภาษณ์ให้ข้อมูลและปัญหาตลอดจนแนวทางในการแก้ไขที่ถูกต้องและเป็นจริง

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้มาจาก 2 แหล่ง ได้แก่

(1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้มาจากการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยวิธีการสัมภาษณ์

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้มาจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารรายงานต่าง ๆ รายงานประจำปี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หน่วยในการวิเคราะห์

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์ระดับปัจเจกบุคคล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาดำเนินการนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ คณะทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขื่อนอุบลรัตน์ อำเภอบุขลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น และคณะทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของหมู่บ้านโคกน้อย ตำบลโคกใหญ่อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภูและผู้เข้าร่วมโครงการ พร้อมขออนุญาต ดูข้อมูลการปฏิบัติงานเท่าที่จำเป็น แล้วรวบรวมแบบสัมภาษณ์กลับคืนมาด้วยตนเอง

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารวิชาการต่าง ๆ การสัมภาษณ์ และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอผลการศึกษาเหล่านั้นในรูปของความเรียง

ผลการวิจัย

1. ด้านปัจจัยนำเข้า

สรุปได้ดังนี้คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่า ทิศทางการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยอยู่ในรูปแบบที่เป็นรูปธรรม เริ่มจากการประกาศนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานและแบ่งความรับผิดชอบต่อสังคมให้แก่แต่ละสายงานรับไปดำเนินการร่วมกัน มีกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการดำเนินโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และมีหลักเกณฑ์ในการบริหารหรือการควบคุมโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ยึดถือปฏิบัติให้สอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและองค์กร ในด้านแรกเน้นเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในกระบวนการ (CSR-in process) โดยคำนึงถึงการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และในด้านที่สองเน้นเรื่องการมุ่งเสริมสร้างวัฒนธรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร มุ่งให้พนักงานเห็นความสำคัญเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและส่งเสริมให้พนักงานมีจิตอาสาและมีส่วนร่วมกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ

สังคม รวมทั้งคำนึงถึงการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมลงในโครงการด้านความ
รับผิดชอบต่อสังคมแต่ละโครงการ

2. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารโครงการ

สรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ อธิบายถึงตัวชี้วัดความสำเร็จที่ทำให้
โครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมประสบความสำเร็จ ซึ่ง ประกอบด้วยตัวชี้วัด
ความสำเร็จ 4 ด้านคือ

- (1) ด้านเวลา
- (2) ด้านการเงิน
- (3) ด้านประสิทธิภาพ
- (4) ด้านความพึงพอใจ

3. ความสำเร็จในการบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ตอบว่าภายหลังโครงการสิ้นสุดลงและสำเร็จตาม
เป้าหมาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ส่งผลต่อ
คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงจนสามารถเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้
มุมมองและทัศนคติโดยรวมของชุมชนต่อการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
เปลี่ยนแปลงจากเดิม ชุมชนเข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต
แห่งประเทศไทยมากขึ้น ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง
ประเทศไทยกับชุมชน โดยชุมชนมองว่า การมีโรงไฟฟ้าอยู่ร่วมกับชุมชนก่อให้เกิด
ประโยชน์ มีส่วนช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญขึ้น และทำให้เกิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม
ต่อชุมชน พร้อมทั้งจะพัฒนาให้ชุมชนเข้มแข็งและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ผลิตภัณฑ์ที่มาจากการดำเนินโครงการโคกน้อยเขียวขจี ด้วยปุยอินทรีย์ชีวภาพของคนใน
ชุมชนสามารถนำมาใช้ได้จริงในส่วนของเกษตรกรรมครัวเรือน หากเหลือใช้ในครัวเรือน
สามารถนำออกมาจำหน่ายให้แก่ชุมชนอื่น ๆ หรือผู้ที่สนใจได้ ในระยะยาวสามารถสร้าง
อาชีพและรายได้ให้กับชุมชนและนำไปขยายผลทางธุรกิจในอนาคตที่ใหญ่ขึ้นได้

4. เจาะใจด้านการบริหารที่นำไปสู่ความสำเร็จ

การบริหารโครงการโคกน้อยเขียวขจีด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ หมู่บ้านโคกน้อย ตำบลโคกใหญ่ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคเหนืออุบลรัตน์ สรุปได้ดังนี้

4.1 การวางแผนโครงการ สรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ ยึดหลักเข้าใจในงานที่จะทำ เข้าใจในกลุ่มเป้าหมาย เข้าใจพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ฯลฯ เรียกรวมว่า เข้าใจลักษณะภูมิสังคม ก่อนลงมือดำเนินกิจกรรม เน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ เน้นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมในการทำงานของชุมชน ไม่เน้นผลลัพธ์มากจนเกินไปเพราะจะทำให้การดำเนินโครงการไม่มีความยั่งยืน

4.2 ผู้บริหารโครงการหรือผู้นำ สรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับผู้บริหารโครงการหรือผู้นำที่มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินกิจกรรมและทำประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงและผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมสามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นรูปธรรม นำไปสู่การถ่ายทอดองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมแก่ผู้เข้าร่วมโครงการและเกิดกระบวนการจัดการร่วมกันระหว่างการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยกับชุมชนกล่าวได้ว่า “การบริหารโครงการที่ดี ควรมีผู้บริหารโครงการหรือผู้นำที่ดี”

4.3 การสร้างเกณฑ์การกำกับโครงการ สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ มีวิธีกำหนดเกณฑ์ในการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมโดยให้ความสำคัญกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมอย่างมีธรรมาภิบาล มุ่งเน้นการกำกับดูแลกิจการและการบริหารจัดการที่โปร่งใส เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ โดยมุ่งเน้นการสร้างเชื่อมั่นและการยอมรับของสังคม โดยนำหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย 6 หลักการคือหลักนิติธรรมหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบต่อสังคมและหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

4.4 การบริหารโครงการหรือการกำกับโครงการ สรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลหลัก
ส่วนใหญ่ มีวิธีการบริหารโครงการ การกำกับโครงการ หรือกิจกรรมในแต่ละด้าน ดังนี้

4.4.1 ด้านการกำกับดูแลองค์กร (Organization governance)

4.4.2 ด้านสิทธิมนุษยชน (Human rights)

4.4.3 ด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour practices)

4.4.4 ด้านสิ่งแวดล้อม (The environmental)

4.4.5 ด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม (Fair operating practices)

4.4.6 ด้านผู้บริโภค (Consumer issues)

4.4.7 ด้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน (Community
involvement and development)

4.4.8 ด้านนวัตกรรม (Innovation)

5. การประเมินผลโครงการ

ผู้ศึกษาสามารถสรุปว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ ประเมินความสำเร็จของ
โครงการจากเป้าหมายของโครงการที่เขียนไว้ในแผนการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อ
ต่อสังคม ซึ่งเป้าหมายนั้นต้องตอบวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงการบริหารโครงการด้านความ
รับผิดชอบต่อสังคมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขื่อนอุบลรัตน์ รวมไปถึงเงื่อนไขที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ
ของโครงการโคกน้อยเขียวขจี ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้
ผู้ศึกษามีข้อสรุปและข้อเสนอแนะตามประเด็นต่าง ๆ ได้ว่า เงื่อนไขสำคัญที่นำไปสู่
ความสำเร็จของโครงการโคกน้อยเขียวขจี ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ จากผลการอภิปราย
คือ การบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจะประสบความสำเร็จได้นั้น
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีทิศทางในการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อ
ต่อสังคมอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นระเบียบข้อบังคับ นโยบาย แนวทางการปฏิบัติงาน

ที่มีเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมได้ปฏิบัติตาม

การที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้เนื่องจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมุ่งส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเห็นความสำคัญในเรื่องของการรับผิดชอบต่อสังคมและเน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โดยคำนึงถึงการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการดำเนินการของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ถูกต้องเพื่อให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดทัศนคติต่อภาพลักษณ์ขององค์กรในทิศทางบวกและนำไปสู่การที่องค์กรนำไปปฏิบัติโดยแท้จริง มีการติดตามและประเมินผลโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ผลของการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นและให้มีความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กำนัล แสงทรัพย์สิน (2559) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลยุทธ์การสื่อสารด้านกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์กร องค์กรต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมในทุกด้านและการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถกระทำออกมาได้ในหลายรูปแบบเพื่อภาพลักษณ์ขององค์กรและเป็นการพัฒนาสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิมพ์ขญา ธนกุลดำรง (2553) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเรื่องสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษพบว่า ควรใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริงและกิจกรรมที่จะดำเนินการนั้นควรตรงกับความต้องการและความจำเป็นของประชาชนและชุมชนเพื่อเป็นการพัฒนาผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนและชุมชนให้ยั่งยืนไปพร้อมกัน

ในประเด็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยโรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขื่อนอุบลรัตน์นั้น พบว่า โครงการด้านความรับผิดชอบต่อ

ต่อสังคมมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรอย่างเต็มที่ ฉะนั้นผู้ปฏิบัติงานในโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจึงควรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและมีใจรักในการทำงาน มีความเป็นจิตอาสาเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นหลักและควรมีการดำเนินโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างทั่วถึงและการดำเนินโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต้องคำนึงถึงการที่ชุมชนได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยให้น้อยที่สุด

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของโครงการโคกน้อยเขียวขจีด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ คือ บุคลากรและผู้เข้าร่วมโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมควรมีการเรียนรู้ อบรม และศึกษาดูงานเกี่ยวกับโครงการนั้นให้ชัดเจน โดยมีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในเรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรและผู้เข้าร่วมโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเกิดทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมและได้เรียนรู้จริงจากการลงมือทำ และกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่องค์กรมีส่วนร่วมกับชุมชนนั้นควรปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรเว้นระยะห่างนานจนเกินไป เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรกับชุมชนและเพื่อให้ชุมชนเข้าใจภารกิจหรือหน้าที่ขององค์กรมากขึ้น เมื่อองค์กรเข้ามาดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้แก่ชุมชนอย่างต่อเนื่องส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้นและส่งผลให้ชุมชนเป็นชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาท้องค์กรภายนอก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

การศึกษาเรื่องเงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารโครงการโคกน้อยเขียวขจี ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ หมู่บ้านโคกน้อย ตำบลโคกใหญ่ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขื่อนอุบลรัตน์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) การบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้ประสบความสำเร็จนั้น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและได้ให้บุคลากรของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชนที่เข้าร่วมโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมทุกโครงการ

(2) เงื่อนไขที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การดำเนินโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมประสบความสำเร็จ คือ การมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือระหว่างการผลิตไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและชุมชนที่ร่วมกันดำเนินกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ

(3) ผู้บริหารโครงการหรือผู้นำมีส่วนสำคัญในการบริหารโครงการ ฉะนั้นผู้บริหารโครงการหรือผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการดำเนินโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นผู้ปฏิบัติจริงและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมให้แก่ชุมชนนำไปสู่การปฏิบัติได้

(4) ควรมีการทบทวนแผนการบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในโครงการที่ผ่านมา เพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไข เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อให้การบริหารโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมประสบความสำเร็จและนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ขอเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

(1) ควรศึกษากรณีโรงไฟฟ้าพลังน้ำที่อยู่ในภาคอื่น ๆ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และอัตลักษณ์ของแต่ละภาคมีความแตกต่างกัน ที่อาจส่งผลให้ปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความแตกต่างกัน

(2) การศึกษากครั้งนี้เป็นการศึกษาการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเท่านั้น ครั้งต่อไปควรศึกษางานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ

(3) ศึกษาการส่งเสริมการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ถ่ายทอดองค์ความรู้ และถอดบทเรียนด้านความรับผิดชอบต่อ
สังคม เพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในด้านการดำเนินโครงการที่รับผิดชอบต่อสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม. *การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*. (2 เมษายน 2561). สืบค้นจาก www.egat.co.th
- การกำกับโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม. *การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*. (2 เมษายน 2561). สืบค้นจาก www.egat.co.th
- กิตติพงศ์ จิรวิธวงศ์. (5 เมษายน 2561). ISO 26000 มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม. *Thai CSR Community*. สืบค้นจาก <http://www.csrcom.com/articles/view/69>
- กำพล แสงทรัพย์สิน. (2559). *ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลยุทธ์การสื่อสารด้านกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย. (2555). *แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ*. กรุงเทพฯ: เมจิกเพรส.
- คณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการ. *การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*. (7 เมษายน 2561). สืบค้นจาก www.urdam.egat.co.th
- คณะกรรมการบริหารด้านการทำแผนที่ศักยภาพชุมชน. *การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*. (7 เมษายน 2561). สืบค้นจาก www.urdam.egat.co.th
- ชัชวาล ใจเดียว. (2548). *การบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, คณะครุศาสตร์.

- นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี. *การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*. (3 เมษายน 2561). สืบค้นจาก http://www.egat.co.th/index.php?option=com_content&view=article&id=323&Itemid=197
- นโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน. *การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*. (8 เมษายน 2561). สืบค้นจาก http://www.egat.co.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1821&Itemid=315
- ปกรณัม ปรียากร. (2545). *การบริหารโครงการ: แนวคิดและแนวทางในการสร้างความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2547). *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ประสิทธิ์ ทิฆมพุด, ไพโรจน์ ไววานิชกิจ และ คณุตม์ เคารพธรรม. (2549). *การบริหารจัดการโครงการโทรคมนาคมและ ICT*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- พิมพ์ชญา ธนกุลดำรง. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเรื่องสิ่งแวดล้อม*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รายงานโครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมให้มีการพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม. *กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม*. (6 เมษายน 2561). สืบค้นจาก www.diw.go.th.
- หน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้บริหารโครงการหรือผู้นำด้านความรับผิดชอบต่อสังคม. *การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*. (1 เมษายน 2561). สืบค้นจาก www.urdam.egat.co.th
- มยุรี อนุมานราชชน. (2551). *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: ดุมาเบส.
- รัตนา สายคณิต. (2547). *การบริหารโครงการ: แนวทางสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณษา กาญจนมุสิก. (2554). การทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

วิสูตร จิระดำเกิง. (2547). *การบริหารโครงการ แนวทางปฏิบัติที่เป็นจริง*. กรุงเทพฯ:
วรรณกิจ.

สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน. (2556). *ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความยั่งยืนของ
องค์กร*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

อัครนันท์ ชัยธัมมะปกรณ์. (2556). *การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานตาม
แนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*.
ไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อดิสร ไตรรงค์. (2553). *กระบวนการบริหารโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม
ดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ:กรณีศึกษา โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.